

УЖГОРОД

ЩИРО ВІТАЮ ВСІХ ІЗ РІЗДВОМ!

Бажаю, щоб свято народження Ісуса Христа принесло мир і злагоду, щастя, добро і спокій у кожному домі.

Нехай справдяться всі очікування і збудеться найзаповітніша мрія кожного з нас – перемога України!
Христос народився! Славимо його!

Ужгородський міський голова Богдан АНДРІЙВ

ПРОЄКТ БЮДЖЕТУ УЖГОРОДА НА 2024 РІК

У сесійній залі були присутні представники управлінь, департаментів та відділів Ужгородської міської ради. Питання та пропозиції можна було висловити онлайн.

обговорили у міській раді

Як зазначив на початку обговорень міський голова Богдан Андрійв, бюджет громади у наступному році очікуємо у розмірі 2 мільярди 80,7 мільйонів гривень. Він буде меншим, ніж передбачалося, адже вилучено ПДФО від військових та правоохоронних структур.

Також Богдан Євстафійович відзначив, що у проєкті бюджету передбачили меншу суму на капітальні видатки порівняно з фактичними видатками 2023 року, бо їх не можна буде фінансувати за рахунок вільного залишку. Вільний залишок бюджету Ужгородської міської територіальної громади спрямовуватимуть, зокрема, на заходи та роботи з територіальної оборони, підтримку сил безпеки й оборони, соціальний захист, медицини, ремонту укріплень.

На жаль, через оголошену повітряну тривогу трансляцію обговорення бюджету довелося припинити, адже присутні у залі доповідачі перейшли в укриття. Усім, хто звернувся із запитаннями та пропозиціями щодо проєкту бюджету Ужгорода на 2024 рік, відповіді надішлють на їхні електронні адреси.

Нижче наводимо основні показники проєкту бюджету нашого міста на 2024 рік: доходи – 2 мільярди 80,7 мільйонів гривень, із них доходи загального фонду – 2 мільярд 22,6 мільйони гривень та спеціального фонду – 58,1 мільйон.

Видатки – 2 мільярди 80,7 мільйонів гривень. Видатки загального фонду бюджету – 1 мільярд 838 мільйонів 151,5 тисяч гривень. На захищені статті видатків заплановано 1 мільярд 490 мільйонів 554,7 тисяч гривень, що складає 81,1% видатків загального фонду бюджету міста.

Найбільше у частині видатків – 1 мільярд 188,5 мільйонів гривень, запланували на освіту.

На розрахунки за спожиті енергоносії передбачено 133 мільйони 7,7 тисяч гривень.

На утримання житлово-комунального господарства – 123 мільйони гривень.

На соціальний захист та соціальне забезпечення – 81 мільйон гривень.

На охорону здоров'я – 72,3 мільйони гривень: нагадаємо, із 2020 року заклади охорони здоров'я фінансуються напряму з Національної служби здоров'я України, субвенції на галузь із держбюджету нема.

На фізичну культуру і спорт – 47,7 мільйонів гривень.

На галузь культури і мистецтва – 16,5 мільйонів, інформує департамент фінансів та бюджетної політики міськради.

Голосували за основний фінансовий документ Ужгородської міської територіальної громади учора, 22 грудня, на сесії міськради, тож детально про бюджет-2024 читайте в наступному номері газети.

У Закарпатській обласній станції переливання крові –

ГОСТРА НЕСТАЧА КРОВІ ДЛЯ НАШИХ ЗАХИСНИКІВ!

Прийти і здати кров можна за адресою:
*Закарпатська обласна переливання крові,
Ужгород, вул. Льва Толстого, 15,
понеділок – п'ятниця від 9:00 до 14:00.*

ВАША ДОПОМОГА РЯТУЄ ЖИТТЯ.

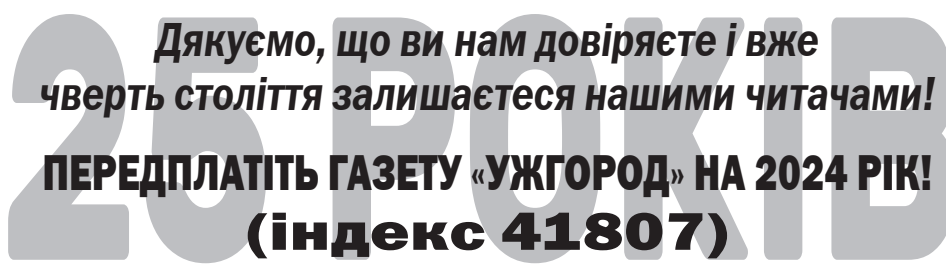

УЖГОРОД

Лише у нас – актуальна інформація від влади, міські новини, історичні матеріали та розповіді про цікавих людей Ужгорода.

Дякуємо, що ви нам довіряєте і вже чверть століття залишаєтеся нашими читачами!

**ПЕРЕДПЛАТІТЬ ГАЗЕТУ «УЖГОРОД» НА 2024 РІК!
(індекс 41807)**

14 грудня в Україні відзначається День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Це нагадування про героїчну працю людей, які в нелюдських умовах зупинили радіоактивне забруднення та за пів року потонули збудували саркофаг над зруйнованим енергоблоком й змогли повернути атомну електростанцію до робочого стану.

ПАМ'ЯТЬ ЗАГИБЛИХ ЛІКВІДАТОРІВ-ЧОРНОБИЛЬЦІВ ВШАНУВАЛИ В ОБЛАСНОМУ ЦЕНТРІ

Пам'ять загиблих ліквідаторів-чорнобильців вшанували в Ужгороді покладанням квітів до пам'ятника закарпатським ліквідаторам Чорнобильської катастрофи міський голова Богдан Андрійов, його заступник Вадим Борець, секретар міської ради Ігор Чорній, керівник громадської організації «Союз Чорнобиль України» міста Ужгорода Олександр Чемет, ліквідатори аварії на ЧАЕС.

Нині в Ужгороді проживає 259 осіб із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Питання, які турбують чорнобильців, обговорювали напередодні Дня вшанування на зустрічі за круглим столом із правлінням Громадської організації «Союз Чорнобиль України» міста Ужгорода.

Ішлося, зокрема, про Програму фінансової підтримки громадських об'єднань ветеранів міста Ужгорода

соціального спрямування на 2023 – 2025 роки, про надання адресної допомоги чорнобильцям на покращення матеріально-побутових умов проживання, виділення земельних ділянок під забудову та інші питання.

В.о. міського голови, заступник міського голови Вадим Борець також вручив грамоти Ужгородської міської ради двом учасникам ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та вдові ліквідатора ЧАЕС.

Робоча зустріч, на якій презентували дослідження «Оцінка потреб та прийняття рішень: кращі практики та досвід в Україні», відбулася 14 грудня у межах співпраці із Координаційною радою з питань ВПО в Ужгороді міжнародними та громадськими організаціями.

ПИТАННЯ РЕАЛЬНИХ ПОТРЕБ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

Зустріч була присвячена питанням орієнтування на реальні потреби вразливих

груп населення, включаючи літніх людей, дітей, людей з інвалідністю, вну-

«Соціальна Дія» та «Карпатська Агенція Прав Людини

обговорили у міськраді

трішньо переміщених осіб, етнічних і національних меншин та інших, задля ефективного розподілення ресурсів на допомогу.

Представники американської асоціації юристів «Ініціатива з верховенства права» (ABA ROLI в Україні), громадських організацій Центр

«ВЕСТЕД» спільно з Управлінням економічного розвитку міста Ужгородської міської ради обговорили можливість врахування результатів оцінки потреб вразливих категорій населення при внесенні змін до Стратегії розвитку територіальної громади.

До діалогу долучилися і представники Уповноваженого ВРУ з прав людини в Закарпатській області, офіцерка з мобілізації громад ПРООН, координатор кластеру з питань захисту УВКБ ООН, представники місцевих та релокованих громадських організацій, студенти УжНУ.

Спілкування відбулося цієї середи у міськраді на засіданні Комісії з проведення співбесіди по відборі кандидатів у помічники ветерана.

ПЕРШІ КАНДИДАТИ НА ПОСАДИ ПОМІЧНИКІВ ВЕТЕРАНА В УЖГОРОДІ ПРОЙШЛИ СПІВБЕСІДУ

Кандидатами в помічники ветерана, які прийшли на співбесіду, є учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни та військовослужбовці, які брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України. До співбесіди допустили учасників, які попередньо пройшли відбір через інформаційний портал Е-ветеран.

1) відповідність заявника посаді помічника ветерана, що охоплює питання про знання, уміння, навички, досвід у сфері роботи "людина-людина", досвід роботи з нормативними та процесуальними документами;

2) мотивація і стабільність заявника на майбутньому місці роботи помічником ветерана, що охоплює питання про причини спонукання

до роботи помічником ветерана, стійкості у своїх спонуканнях, використання мотивів поведінки заявника для досягнення особистих цілей.

Нагадаємо, мета проекту – надання послуги з підтримки переходу від військової служби до цивільного життя для ветеранів, військовослужбовців, які були звільнені з військової служби, зокрема демобілізованих та членів їхніх сімей.

Проект базується на принципі «рівний-рівному». Це ініціатива для ветеранів

та членів їхніх родин, які готові допомогти іншим ветеранам гідно пройти шлях переходу від військової служби до цивільного життя, отримати послуги та пільги, які заслужено гарантовані їм державою.

Після успішного етапу конкурсного відбору кандидати на посади помічників ветерана проходять спеціалізоване навчання у центрах ветеранського розвитку, інформує Департамент соціальної політики Ужгородської міської ради.

БЛИЗЬКО 3800 ЖІНОК ОГЛЯНУЛИ ЦЬОГОРІЧ ЛІКАРІ АКУШЕР-ГІНЕКОЛОГИ УЖГОРОДСЬКОГО ПОЛОГОВОГО БУДИНКУ

Ще майже 3570 жінок – отримали консультації терапевта та спеціаліста УЗД на Закарпатті. Із захворюванням молочної залози виявили та скерували на лікування близько 220 жінок, із них 12 – зі злякисними новоутвореннями у за-недбаних стадіях. У 21 жінки діагностували рак шийки матки та у 5 – рак ендометрію.

Уже 189 жінок пролікували в Ужгородському міському пологовому будинку. Зокрема виконали:

- 29 малоінвазивних, 17 великих та 7 лапароскопічних операцій тощо;
- 4 жінок із непліддям успішно пролікували.

Усе – у межах проекту з охорони материнства та протидії домашньому насильству, який розпочали у другій половині 2023 року Закарпатська обласна державна адміністрація спільно з Фондом Народонаселення ООН в Україні – UNFPA Ukraine, благодійним фондом БФ "Інститут розвитку сім'ї та дитини" і Ужгородським міським пологовим будинком.

На Закарпатті від липня працює мобільна бригада, яка безоплатно надає вразливим категоріям населення психологічну та медичну підтримку, проводить консультації щодо гігієни й догляду за новонародженими, з питань сексуального й репродуктивного здоров'я та планування сім'ї.

У складі мобільної бригади – медики Ужгородського міського пологового будинку. Першочергово, увагою та підтримкою у межах проекту охопили ті громади, у яких складний доступ до діагностики, медичної і психологічної допомоги. Працюють також із вимушеними переселенцями, особами з інвалідністю та іншими вразливими категоріями населення.

Також за час роботи бригади всі пацієнтки з екстрагенітальною патологією та із хронічними захворюваннями отримали рекомендації стосовно корекції лікування, способу життя, а за необхідності – скеровані в заклади охорони здоров'я за напрямом патології для дообстеження й лікування.

Від жовтня до роботи бригади приєднався лікар-педіатр. Крім віддалених сіл області, спеціалісти працюють у місцях компактного проживання на-цменшин, ВПО. У разі потреби, жінок із обмеженими можливостями оглядають вдома.

Спеціалісти пройшли індивідуальні навчання з питань кольпоскопії, ультразвукової діагностики, невідкладної допомоги тощо.

Роботу проекту продовжать і в 2024 році.

ФОТОФАКТ

У Центр гуманітарної допомоги "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

- 40 пакетів із необхідними речами для дітей до 1 року;
- 270 пакетів із продуктовими і гігієнічними наборами.

Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 1800 одиниць).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з Угорська Екуменічна Служба Допомоги, PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen / Wings of Help e.V. та іншими благодійниками.

Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovyne.com.ua/>

НА ГРОМАДСЬКИХ СЛУХАННЯХ ПІДТРИМАЛИ ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ 5-ТИ ІЗ 8 ВУЛИЦЬ УЖГОРОДА

На слуханнях, які відбулися 19 грудня в Ужгородській міськраді, підтримали перейменування 5-ти із 8 вулиць міста, що були винесені на розгляд. Підтримані пропозиції підготують для розгляду на сесії Ужгородської міської ради, інформує управління містобудування та архітектури міськради.

Більшістю голосів підтримали перейменування:

вул. Челюскінців – на вул. Кузьми Скрябіна (співак, композитор, поет, письменник, телеведучий, продюсер, актор, лідер гурту «Скрябін». Герой України);

вул. Івана Павлова – на вул. Валерія Онуфера (ужгородець, український футбольний арбітр, гравець збірної Закарпатської області);

вул. Льва Толстого – на вул. Пилипа Орлика (український політичний, державний і військовий діяч);

вул. Модеста Мусоргського – на вул. Василя Габди (лауреат Закарпатської обласної премії імені Йосипа Бокшая та Адальберта Ерделі, народний художник України);

вул. Адмірала Нахімова – на вул. Сергія Парджанова (кінорежисер, сценарист, композитор, відомий як режисер

таня перейменування вулиць:

Федора Достоевського – на Петра Скунця, оскільки родичі письменника письмово повідомили про те, що заперечують щодо перейменування саме вулиці Федора Достоевського

кінострічки «Тіні забутих предків», заснованої на однойменній повісті Михайла Коцюбинського).

Зняли з розгляду пи-

на вулицю Петра Скунця; Олександра Попова – на Шимона Голлоші, оскільки всі мешканці вулиці висловилися проти цього варіанту перейменування;

Донської – на Юрія Мандича, оскільки частина мешканців вулиці висловилися проти перейменування.

Відділ оборонної та мобілізаційної роботи Ужгородської міської ради ІНФОРМУЄ:

Розпорядженням Ужгородської районної військової адміністрації від 27.11.2023 № М-8 «Про завдання щодо забезпечення Збройних Сил України та інших військових формувань мобілізаційними ресурсами» зобов'язано керівників підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності:

1. Організувати та здійснити оповіщення на вимогу Ужгородського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки військовозобов'язаних і резервистів про їх виклик до районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки та забезпечити їх своєчасне прибуття.

2. Забезпечити своєчасну доставку транспортних засобів і техніки, призначених для задоволення потреб військових формувань на особливий період до визначених пунктів передачі відповідно до часткових нарядів.

Звертаємо увагу, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487 підприємства, установи, організації щорічно повинні проводити звітку облікових даних військовозобов'язаних та призовників підприємств, установ та організацій міста з військово-обліковими даними Ужгородського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Нову літературну експозицію з такою назвою відкрили в Ужгороді у Народному літературному музеї Закарпаття, що знаходиться в обласному художньому музеї ім. Й. Бокшая.

Виставка об'єднала понад 30 щорічних видань закарпатських митців слова та їхніх словацьких колег, розповів завідувач Народного літературного музею Закарпаття, письменник Василь Густі, який підготував експозицію.

Серед представлених новодруків – збірка поезій «Мовчання волхвів» Дмитра Кремнія та книга «Петро Скунець у колі сучасників», які побачили світ і за підтримки Ужгородської міської ради, а також твори Дмитра Кешелі, Василя Густі, Юлії Драгун, Василя Шкірі, Олени Пекар; а також Івана Яцканина, Василя Дацея, Йосифа Шелепця, Марусі Няхай, Мілана Регулі (Словацька Республіка).

«І В ЧАС ВОЄННОЇ НЕГОДИ КНИЖКОВА НИВА НАША РОДИТЬ»

УЖГОРОД У СКОРБОТІ...

У місті 15 грудня попрощалися із трьома захисниками України – 36-річним старшим солдатом Олександром Фозекошом, 50-річним солдатом Юрієм Пугликом та 39-річним Василем Булецю. Військовослужбовці Ужгородського зонального відділу Військової служби правопорядку загинули 10 грудня 2023 року на Харківщині внаслідок ракетного удару ворога.

Олександр Вікторович Фозекош народився 4 вересня 1987 року в Ужгороді. Навчався у міській школі № 20, закінчив Ужгородський комерційний технікум. Друзі й рідні згадують Олександра як добру, справедливу людину, він був душею компанії, мав багато друзів, любив риболовлю та спорт. Завжди був готовий підкласти плече допомоги. Із початку війни без вагань вступив до лав Збройних Сил України. У Героя залишилися дружина та донька, батько.

Василь Васильович Булеца народився 26 липня 1984 року в Ужгороді. Був чуйною, доброзичливою людиною. Із перших днів повномасштабного вторгнення росії став на захист Батьківщини, служив у лавах Ужгородського загального відділу. Був чуйною, доброзичливою людиною, приходив завжди на допомогу, любив життя, рідних та близьких, а особливо племінників. У Героя залишилися батьки, сестра.

Юрій Миронович Пуглик народився 15 березня 1973 року в Ужгороді. Закінчив міську школу №1 імені Т.Г.Шевченка, здобув освіту інженера-радіотехніка у Київському політехнічному інституті. Був висококласним фахівцем, налагоджував системи кондиціонування для серверів по всій Європі. Любив спорт, двічі брав участь у Паризькому міжнародному марафоні. Цінував справжню дружбу. У перші дні повномасштабної війни добровольцем пішов захищати Батьківщину. У Героя залишилися батьки та дружина.

Провести захисників в останню путь прийшли багато ужгородців, рідні, друзі, секретар Ужгородської міської ради Ігор Чорній, депутати міської ради Григорій Шевчук, Віктор Нергеш, військові. Від головнокомандувача Збройних Сил України генерала Валерія Залужного зачитали пам'ятні листи на знак глибокої вдячності за жертвоне служіння в лавах ЗСУ. Після Літургії, яку відслужили священники, траурна хода пройшла від площі Народної до Пагорба Слави, де воїнів поховали. Вічна пам'ять Героям!

ЗА КУБОК СВЯТОГО МИКОЛАЯ «IPRON-OPEN-2023»

боролися близько 150 кікбоксерів

Спортсмени, які представляли клуби з кікбоксингу ВАКО з різних районів Закарпаття, Львівщини, а також з-за кордону, узяли участь у Кубку Святого Миколая «IPRON-OPEN-2023» в Ужгороді.

У розділі «кік-лайт» змагалися спортсмени від 5 років до 16 років із чотирьох клубів Ужгорода, а також із Хуста, Виноградова, Тячева, Перечина, Стрия, і 2 спортивні клуби зі Словаччини – Пряшева та Ревуца, інформує Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

Традиційний турнір, який тривав 2 дні (16 – 17 грудня) на базі СК «ІПРОН», присвятили і 33-річчю спортивного клубу, засновником якого є президент Закарпатської обласної федерації кікбоксингу ВАКО, заслужений тренер України Анатолій Перцев. Привітали усіх, хто долучився до організації та проведення Кубку, учасни-

ків, тренерів, переможців змагань і міський голова Богдан Андрійв, начальниця управління у справах культури, молоді та спорту міськради Алла Чернобук.

Захід відбувся за сприяння та організаційної підтримки управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

ПІВТОРА ДЕСЯТКА КРАЩИХ СПОРТСМЕНІВ УЖГОРОДА ОТРИМУВАТИМУТЬ НАСТУПНОГО РОКУ ЩОМІСЯЧНІ СТИПЕНДІЇ

за високі досягнення у 2023 році

Серед переможців – як нові кандидатури, так і спортсмени, які мали стипендію й цьогоріч. Кандидатури днями затвердили на засіданні комісії під головуванням заступника міського голови Плавайко Євгена.

На виплату щомісячних стипендій та грошових винагород Ужгородської міської ради кращим спортсменам і тренерам за підсумками

2023 року подали кандидатури 174 спортсмени та 49 тренерів. Про це на засіданні комісії повідомила начальниця Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради Алла Чернобук. За її словами, вони представляють 33 організації з таких видів спорту: дзюдо, бокс, теніс, велосипедний спорт, баскетбол, гандбол, фехтування, пляжний волейбол, водне поло, грекоримська боротьба, легка атлетика, сноубординг, плавання, важка атлетика, самбо, сумо,

пляжний гандбол, бодібіндинг, спортивне орієнтування, кікбоксинг, пауерліфтинг, танцювальний спорт, кіокушин карате, петанк, таеквон-до, футбол, змішані єдиноборства, комбат самозахист ІСО.

Комісія визначила 15 спортсменів – призерів чемпіонатів та Кубків світу, Європи й України, Європейської юнацької баскетбольної ліги на отримання стипендій Ужгородської міської ради у 2024 році. Кандидатури 9 претендентів через невідповідність вимогам

Порядку на виплату залишили без розгляду.

Також члени комісії проголосували за призначення грошової винагороди за підсумками 151 спортсмену – переможцям та призерам чемпіонатів світу, Європи, Євроліги, чемпіонатів та Кубків України. Грошове заохочення отримають і 48 тренерів, які підготували кращих спортсменів.

НА ТАТАМІ В УЖГОРОДІ БОРОЛИСЯ ДЗЮДОЇСТИ ДВОХ ВІКОВИХ ГРУП

Традиційний відкритий турнір зі дзюдо «Randori winter cup» зібрав 16 грудня в Ужгороді понад 200 юних спортсменів із різних областей України.

На татамі боролися учасники двох вікових груп: 2011 – 2012-го та 2013 – 2014-го років народження із Закарпатської (ЗОДЮСШ, ДЮСШ №1 Ужгорода, ДК «Рандорі» (Ужгород), Хмельницької (ДЮСШ «Авангард», СК «Новатор», Дерезнянська ДЮСШ, СК «Проскурів»), Полтавської (ПДЮСШ «Полтава»), Київської (КДЮСШ «Тріумф» Києва, СК «Дзюдо Мастер», КДЮСШ 14), Волинської (КЗ «ВОДЮСШ» Луцька), Сумської (ДЮСШ «Спартак»), Львівської (СЮДСШОР Веслярик), Вінницької (СК «Легион» Могилів-Подільського) та Житомирської областей (СОК «Олімп» Коростеня).

Учасників, тренерів та батьків під час урочистого відкриття турніру у ПАДІЮНІ привітали і міський голова Богдан Андрійв та начальниця управління у справах культури, молоді та спорту міськради Алла Чернобук.

Змагання організували Ужгородська міська федерація дзюдо, Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради, клуб дзюдо «Рандорі».

АКАДЕМІЯ СПОРТИВНОГО ВИХОВАННЯ ПРОПАГУЄ ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ,

виховує у дітей та молоді любов до спорту

Академія спортивного виховання в Ужгороді організувала для своїх вихованців «Спортивну зимову казку» – змагання, на яких юні спортсмени демонстрували свої вміння у змішаних єдиноборствах, скелелазінню, повітряній гімнастиці, боксі, настільному тенісі.

Свято організували для наймолодших своїх вихованців – дітей до 12 років, у програмі – різні конкурси та показові виступи з тренерами.

Серед понад 60 учасників – і діти-переселенці та діти військових. Від Ужгородської міської ради їм передали солодощі, крім того, подарунки отримали від Академії, розповів засновник та керівник Академії спортивного виховання, викладач УжНУ Василь Кут.

Привітали дітей та батьків із прийдешніми Різдвяно-Новорічними святами і міський голова Богдан Андрійв, начальниця Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради Алла Чернобук, депутат Ужгородської міської ради Василь Гомонай.

Академія спортивного виховання пропагує здоровий спосіб життя, виховує у дітей та молоді любов до спорту. Проводить заклад і благодійні турніри, під час яких збирають пожертви для підтримки наших військових.

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міськрада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кваліфікованими кадрами на вільні робочі місця:

- охоронник – заробітна плата 8000 гривень – Охорона об'єктів підприємства та запобігання випадкам крадіжок. Графік роботи 12 год./12 год.;
- оператор поштового зв'язку – заробітна плата 8395 гривень – Оператор відділення поштового зв'язку, прийом та відправлення кореспонденції, посилок, виплата пенсій та грошової допомоги, здійснення поштових переказів, прийняття та проведення комунальних платежів, інших платежів за різні послуги;
- мийник посуду – заробітна плата 10000 гривень – Миття столового та кухонного посуду, приборів, підносів, інвентарю із застосуванням мийних та дезінфікуючих засобів. Забезпечення чистоти у виробничих цехах. Прибирання на кухні. Підтримання чистоти та порядку на робочому місці. Дотримання правил безпеки та санітарних норм на кухні;
- касир-операціоніст – заробітна плата 6700 гривень – Якісне обслуговування клієнтів АЗС в торговому залі, прийом платежів при продажу палива, дотримання косою дисципліни, інкасація, виконання стандартів компанії, продаж фаст-фуду;
- продавець-консультант – заробітна плата 12000 гривень – Забезпечує зберігання товарів за кількістю та якістю. Готує товари до продажу: забезпечує наявність відповідно оформлених цінників; розміщує і викладає товари за групами, видами, сортами. Пропонує і показує товари. Консультує покупців про властивості, смакові особливості, кулінарне призначення та харчову цінність товарів. Нарізає, зважує і упаковує товари, підраховує вартість покупки, перевіряє реквізити чека, видає покупку. Приймання та реалізація продовольчих товарів;
- кондитер – заробітна плата 6700 гривень. Випікання бісквітів, приготування кремів, різноманітних ягідних начинок, десертів за особливою рецептурою без цукру та глютену;
- касир торговельного залу – заробітна плата від 7000 гривень – Досвід роботи з готівкою та знання касового апарату (з можливим навчанням на місці). Здійснення розрахунково-касового обслуговування покупців; робота з ПК, касовим апаратом, підтримка чистоти і порядку на робочому місці та у прикасовій зоні;
- механік – заробітна плата від 25000 гривень – Механік з ремонту та обслуговування швейного обладнання. Ремонт механічної та електротехнічної частини обладнання, заміна дрібних ходових деталей.

За детальнішою інформацією звертайтеся до Ужгородської філії Закарпатського обласного центру зайнятості: м.Ужгород, вул. А. Новака, 45. Контактні телефони: +380508005590, +380442449486.

ОГОЛОШЕННЯ

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ** Посвідчення батьків багатодітної сім'ї серії АО № 015974, видане 29 жовтня 2011 р. Управлінням у справах культури, спорту, сім'ї та молоді Ужгородської міської ради на ім'я Сідак Олена Юріївна (мати) та Сідак Віктор Іванович (батько).

Колектив Інституту електронної фізики НАН України висловлює глибокі співчуття головному інженеру мікротрона М-30 Гайнішу Йосипу Йосиповичу з приводу смерті **дружини Марії**.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств від 13 по 19 грудня пішли з життя 21 ужгородців:

- Мельник Борис Петрович 1958 р.н.
- Данило Марія Дмитрівна 1939 р.н.
- Плиська Олександр Петрович 1955 р.н.
- Козоріз Іван Дмитрович 1940 р.н.
- Нікітченко Іван Іванович 1936 р.н.
- Карабчук Михайло Миколайович 1954 р.н.
- Форос Василь Михайлович 1937 р.н.
- Мегела Іван Юрійович 1965 р.н.
- Савицька Людмила Андріївна 1940 р.н.
- Пуглик Юрій Миронович 1973 р.н.
- Булеца Василь Васильович 1984 р.н.
- Фозекош Олександр Вікторович 1987 р.н.
- Ковальов Володимир Павлович 1945 р.н.
- Феделеш Олена Василівна 1936 р.н.
- Мигович Інеса Олександрівна 1970 р.н.
- Симкович Марія Миколаївна 1963 р.н.
- Клайзнер Микола Стефанович 1982 р.н.
- Решетар Іван Васильович 1947 р.н.
- Бреза Ганна Стефанівна 1945 р.н.
- Галушка Михайло Іванович 1952 р.н.
- Діденко Тетяна Вікторівна 1958 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

ПОВІДОМЛЕННЯ про припинення окремих будинках договірних відносин з управління багатоквартирними будинками

ШАНОВНІ СПІВВЛАСНИКИ!

На підставі проведеного у 2016 році конкурсу з призначення управителя між ТОВ "Наш-Добробут", ТОВ "Хаус Менеджмент Групп" та Департаментом міського господарства Ужгородської міської ради, який у подальшому перейменовано у Департамент міської інфраструктури (органом, який згідно з законодавством діяв від імені Співвласників багатоквартирних будинків) було укладено Договори про надання послуг з управління багатоквартирними будинками, строком на один рік (надалі по тексту – Договір).

Вищевказаний договір було неодноразово продовжено на підставі згоди сторін, внаслідок чого, станом на сьогодні, кінцевим терміном його дії є 31.12.2023.

Згідно з пунктом 31 договору, якщо за один місяць до закінчення строку дії договору жодна зі сторін не повідомить письмово іншій стороні про відмову від договору, він вважається продовженим на один рік.

Пунктом 32 договору передбачено, що його дія припиняється у разі закінчення строку, на який його укладено, якщо одна із сторін письмово повідомила про відмову від договору.

Враховуючи наведене вище, у зв'язку із незадовільною якістю надання послуг ТОВ "Наш-Добробут" та ТОВ "Хаус Менеджмент Групп", враховуючи численні скарги споживачів послуг, що надходять на адресу Ужгородської міської ради та з огляду на рекомендації постійної комісії з питань житлово-комунального господарства, благоустрою, екології та комунальної власності від 13.11.2023, Департаментом міської інфраструктури повідомлено управителів про відмову від подальшого продовження строку дії договору від 28.12.2016 (зі змінами) про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, прибудинковою територією та об'єктами благоустрою за адресами:

- м. Ужгород, вул. Братів Брацшайків, 5;
- м. Ужгород, вул. Августина Волошина, 1;
- м. Ужгород, вул. Гвардійська, 25;
- м. Ужгород, вул. Юрія Гойди, 1;
- м. Ужгород, вул. Юрія Гойди, 24;
- м. Ужгород, вул. Юрія Гойди, 28;
- м. Ужгород, вул. Юрія Гойди, 3;
- м. Ужгород, вул. Юрія Гойди, 5;
- м. Ужгород, вул. Юрія Гойди, 6;
- м. Ужгород, вул. Юрія Гойди, 7;
- м. Ужгород, вул. Олександра Грибодова, 3;
- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 10;
- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 12;
- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 14;
- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 16;
- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 20;

- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 20;
- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 6;
- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 8;
- м. Ужгород, вул. Олександра Довженка, 9;
- м. Ужгород, вул. Василя Докучаєва, 10;
- м. Ужгород, вул. Василя Докучаєва, 25;
- м. Ужгород, вул. Дружби Народів, 2;
- м. Ужгород, вул. Жупанатська, 14;
- м. Ужгород, вул. Жупанатська, 15;
- м. Ужгород, вул. Жупанатська, 16;
- м. Ужгород, вул. Загорська, 14;
- м. Ужгород, вул. Загорська, 17;
- м. Ужгород, вул. Загорська, 20;
- м. Ужгород, вул. Загорська, 22;
- м. Ужгород, вул. Загорська, 23/30;
- м. Ужгород, вул. Закарпатська, 28;
- м. Ужгород, вул. Закарпатська, 45/23;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 10;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 11;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 12;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 13;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 14;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 17;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 23;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 6;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 7;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 8;
- м. Ужгород, вул. Корзо, 9;
- м. Ужгород, пл. Федора Корятовича, 2;
- м. Ужгород, пл. Федора Корятовича, 4;
- м. Ужгород, вул. Григорія Котовського 19;
- м. Ужгород, вул. Кошицька, 35;
- м. Ужгород, вул. Михайла Ломоносова, 2;
- м. Ужгород, вул. Михайла Ломоносова, 4;
- м. Ужгород, вул. Михайла Ломоносова, 6;
- м. Ужгород, вул. Михайла Ломоносова, 8;
- м. Ужгород, вул. Митна, 17;
- м. Ужгород, наб. Незалежності, 17;
- м. Ужгород, наб. Незалежності, 18;
- м. Ужгород, наб. Незалежності, 20;
- м. Ужгород, вул. Поліни Осипенко, 16;
- м. Ужгород, вул. Ференца Ракоці, 10;
- м. Ужгород, вул. Ференца Ракоці, 11;
- м. Ужгород, вул. Ференца Ракоці, 18;
- м. Ужгород, вул. Ференца Ракоці, 20;
- м. Ужгород, вул. Ференца Ракоці, 24;
- м. Ужгород, вул. Ференца Ракоці, 26;
- м. Ужгород, вул. Ференца Ракоці, 28;
- м. Ужгород, вул. Серебриста (Срібляста), 1;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 118;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 120;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 122;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 124;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 146;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 22;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 27;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 45;
- м. Ужгород, вул. Собранецька, 47;
- м. Ужгород, вул. Юлія Ставр-Попрадова, 2;
- м. Ужгород, вул. Юлія Ставр-Попрадова, 4;
- м. Ужгород, вул. Театральна, 11;
- м. Ужгород, вул. Театральна, 4;
- м. Ужгород, вул. Театральна, 9;
- м. Ужгород, пров. Університетський, 11;

- м. Ужгород, пров. Університетський, 9;
- м. Ужгород, вул. Академіка Філатова, 14;
- м. Ужгород, вул. Тараса Шевченка, 9;
- м. Ужгород, вул. Михайла Салтикова-Щедрина, 28;
- м. Ужгород, вул. Михайла Салтикова-Щедрина, 36/17;
- м. Ужгород, вул. Михайла Салтикова-Щедрина, 38;
- м. Ужгород, вул. Федора Потушянка (Благодєва), 5;
- м. Ужгород, вул. Федора Потушянка (Благодєва), 7;
- м. Ужгород, вул. Олександра Богомольця, 14;
- м. Ужгород, вул. Олександра Богомольця, 30;
- м. Ужгород, вул. Адольфа Добрянського, 10;
- м. Ужгород, вул. Адольфа Добрянського, 14;
- м. Ужгород, вул. Канальна, 35;
- м. Ужгород, вул. Олексія Маресева, 1;
- м. Ужгород, вул. Олексія Маресева, 1А;
- м. Ужгород, вул. Олексія Маресева, 4;
- м. Ужгород, вул. Олексія Маресева, 3;
- м. Ужгород, вул. Тиводара Легоцького, 23;
- м. Ужгород, вул. Панаса Мирного, 2;
- м. Ужгород, вул. Панаса Мирного, 4;
- м. Ужгород, вул. Івана Туряниці, 11;
- м. Ужгород, вул. Шахтарів, 5;
- м. Ужгород, вул. Шахтарів, 5А;
- м. Ужгород, вул. Шахтарів, 7;
- м. Ужгород, вул. Шахтарів, 7А;
- м. Ужгород, вул. Острівна, 20;
- м. Ужгород, вул. Адмірала Нахімова, 1;
- м. Ужгород, вул. Івана Сільвая, 5;
- м. Ужгород, вул. Шумна, 22;
- м. Ужгород, вул. Шумна, 28;
- м. Ужгород, вул. Оноківська, 4.

Враховуючи наведене, інформуємо, що починаючи з 01.01.2024, у ТОВ "Наш-Добробут" та ТОВ "Хаус Менеджмент Групп" відсутні правові підстави для нарахування споживачам плати за надання послуг з управління по зазначеним багатоквартирним будинкам.

Водночас інформуємо, що у відповідності до чинного законодавства України, співвласники багатоквартирних будинків, вправі на загальних зборах прийняти рішення про обрання нового управителя або на установчих зборах – щодо створення об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ). З усіх питань щодо створення ОСББ або обрання управителя ініціативна група співвласників багатоквартирного будинку може звертатися у департамент міської інфраструктури за тел. (0312) 61 51 85.

Інформуємо також, що у випадку необрання нового управителя, чи не створення ОСББ, після припинення повноважень щодо надання управлінських послуг вищевказаними підприємствами, Ужгородським міським виконкомом буде оголошено конкурс на визначення нового управителя для надання послуг з управління будинками, прибудинковими територіями та об'єктами благоустрою.

ЩЕ РАЗ ПРО РИЗИКИ НЕЗАДЕКЛАРОВАНОЇ ПРАЦІ

Якщо ви найманий працівник і працюєте без офіційного оформлення трудових відносин, забудьте про:

- гарантовану виплату заробітної плати;
- щорічну оплачувану відпустку;
- оплату тимчасової непрацездатності;
- страхові виплати у разі нещасного випадку на виробництві;
- допомогу по безробіттю;
- пенсійні виплати при досягненні відповідного віку.

Якщо ви роботодавець і використовуєте незадекларованих працівників, пам'ятайте про:

- штрафи за порушення законів;
  - низьку продуктивність праці через відсутність мотивації у працівників;
  - недобросовісну конкуренцію на ринку;
  - плинність кадрів;
  - погані іміджі.
- Ці та інші питання законодавства про працю роз'яснюють робо-

тодавцям та їх найманим працівникам головні державні інспектори Управління інспекційної діяльності у Закарпатській області Західного міжрегіонального управління Держпраці в рамках інформаційної кампанії «Трудовий договір: Твій пасок безпеки у світі праці», котра триває в області від 1 грудня 2023 року.

Пам'ятайте! Тільки задекларована праця допоможе захистити нашу країну, сприятиме розвитку економіки та зробить наше життя кращим! Більше інформації на інформаційному порталі <https://pratsia.in.ua>

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: БУДІВЛЯ Й БРАМА ПЕРШОГО ЖУПАНАТУ

ким чином Іштван Медрецький, склавши всі великі літери надпису, отримав MDCCLVVIIIIII – тобто 1771 рік. Але нині ми такої дати не

міністрація потребує просторішого приміщення. Тривалий час це питання все ніяк не могло зрушити з місця – король дозволив будівництво рівно через

Знесли будівлю значно пізніше потому – у 1932 році. За рік до цього окружний уряд (до нього входили на той час паспортний, метричний, карний, зброй-

ний відділи, головний окружний та ветеринарний лікар тощо) готувався до переїзду в модерну будівлю на Малому Галагові, тож місцева влада почала думати, як використати звільнену ділянку з максимальною користю. Були плани звести на місці старого жупанату будівлю мерії, однак згодом визріло інше рішення – побудувати модерну будівлю Землеробської комори. У 1932 році стару будівлю розібрали, але

історичну браму пожаліли, зберігши її для нащадків. Коментуючи це, місцева преса написала, що демонтована будівля була відома також тим, що саме в ній зупинявся під час візиту до міста король Йосиф II, старший син Марії Терезії.

На території сучасного Закарпаття були чотири рівноправні комітати: Унг, Берег, Угоча та Мараморш, кожен із яких поділявся на округи. Комітат Унг був одним із найстаріших в Угорщині, деякі джерела називають роком його створення 1085-й. Тут, як і в кожному іншому комітаті, була рада, що складалася з місцевого дворянства, а згодом також – із найзаможніших місцевих підприємців. Рада вирішувала важливі питання життєдіяльності комітату, діяв при ній і суд. Керував комітатом ішпан (жупан), та згодом більша частина функцій була покладена на його заступника олішпана (піджупана).

Територія комітату Унг була доволі великою – значно більшою за нинішній Ужгородський район. Вона захоплювала також сучасні території Словачини (аж до міста Міхаловце) й Угорщини (містечко Загонь та село Дьорочке). Дивно, але керівництво комітату тривалий час не мало власної будівлі. Газета «Ung» у 1916 році в статті, присвяченій історії комітату, згадувала, що засідання членів комітатської ради проводилися щоразу в інших населених пунктах: Палочи (нині – Pavlouce nad Uhom), Гоньїні (Hojné), Копоші (Veľké Karušany) тощо. Це тривалий час усіх влаштовувало, тож лише у XVIII столітті було ухвалено рішення обрати постійне місце проведення зібрань. Ним став Унгвар.

У цій же статті зазначено: коли точно була зведена перша будівля жупанату – сказати важко. Як і в цій статті, так і в інших джерелах дату зведення споруди пов'язували з роком, зашифрованим на в'їзній брамі. Однак є всі підстави вважати, що будівля комітату постала раніше за браму, принаймні на карті міста 1763 року вже бачимо на тому місці споруду, підписану «Comittat Haus».

А яку ж іншу дату приховує брама на нинішній вулиці А. Волошина, 37? Коли будете проходити повз наступного разу, придивіться уважно до того, що зображено на цій, без сумніву, важливій історичній пам'ятці. По-перше, на арці брами можна побачити герб комітату Унг, відомий ще з 1571 року. Точніше, зображена на арці лише частина герба – корона і чоловік у короні, котрий тримає в обох руках по три колоски пшениці.

Нижче зображений надпис: «CVria nobilitatis Comitatus De Vngh». Якась абракадабра, не інакше, та це до того часу, зойно ви зрозумієте, що перед вами – класичний хроностикон або хроновірш, тобто надпис, в якому зашифрували дату. Набагато простіше це буде прочитати, якщо всі літери зробити малими, а «V» замінити на «U» (заміну цю зробили, аби вставити потрібну римську цифру). Таким чином отримаємо більш зрозумілий надпис: «Curia nobilitatis comitatus de Vngh», тобто «Дворянський суд комітату Унг». Суд, як ми пам'ятаємо, входив до складу адміністрації комітату, але в угорській мові слово «курія» має також інше значення – так називають маєток (як правило, якоїсь дворянської родини). Тобто надпис можна перекласти й як «Будівля дворянського комітату Унг».

Місцева газета «Ung» у статті Іштвана Медрецького «Давні справи» в 1913 році теж займалася розшифровкою надпису на брамі першого комітатського дому. В ті часи брама, вочевидь, перебувала в куди гіршому стані, ніж зараз. У статті йшлося про те, що був період, коли вона майже заросла травою, а букви, перемальовані безліч разів, ледь читалися. Іштван Медрецький писав: «У ті часи, коли не лише у нас, а й усюди в Європі офіційною мовою була латина, було прийнято вказувати назви громадських і відомих будівель таким чином, щоб виділені латинські літери можна

було прочитати як римські цифри, встановивши час будівництва. Такий напис називався хроностиконом – віршем часу».

Єдиний у місті хроностикон можна було побачити на старовинній навіть у той час брамі першого комітатського дому (жупанату). Медрецький писав, що на арці був зображений герб комітату й такий хроностикон: «CVria nobilitatis I. Comitatus De Vngh», що утворився від «Curia nobilitatis i. (ilustris) comitatus de Vngh». Майже те саме, що й нині, от лише зараз на арці немає тієї «I.», що розшифровується як «ilustris» – поважний, високодостойний. Де поділася з надпису та «I.» – незрозуміло. Можна було би припустити, що Іштван Медрецький побачив на арці зайву «I.», бо ж згадаймо: він сам зауважив, що надпис ледве читається. Однак на старих фото, які зберегли вигляд брами, дійсно можна побачити цю літеру, тобто «I.» зникла під час однієї з реставрацій.

Вас може здивувати, навіщо так перейматися однією зниклою літерою «I.»? А річ у тім, що вона є частиною хроностикона, тобто її відсутність змінює дату, зашифровану на брамі. Як же її врахувати? Іштван Медрецький у статті підказав, що треба перевести всі великі літери надпису в римську систему чисел. За нею, нагадаємо, M = 1000, D = 500, C = 100, L = 50, V = 5, I = 1. Та-

складемо. Якщо взяти до уваги відсутність однієї «I» – вийде 1770 рік. А якщо припустити (як це виглядає на мою суб'єктивну думку), що в слові «CVria» ми бачимо не велику «I», а маленьку, яка не позначає цифри, – то виходить і взагалі 1769 рік.

Як ми вже згадували, саме зашифрований на брамі 1771 рік вважається датою зведення першого комітатського дому в Унгварі. Однак ми припускаємо, що це може бути датою зведення брами, оскільки комітатський дім зображений вже на карті 1763 року, до того ж, якби будівля була справді зведена у 1771-му, то чому б усього через 3 роки, тобто у 1774-му, адміністрація комітату вже голосувала за зведення нового комітатського дому?

Про це можна дізнатися з уже згадуваної на початку статті 1916 року в місцевій газеті «Ung». Мовляв, у 1774 році рада комітату на засіданні проголосувала за те, що ад-

міністрація потребує просторішого приміщення. Тривалий час це питання все ніяк не могло зрушити з місця – король дозволив будівництво рівно через 30 років. Тоді для зведення нового жупанату розглядали три ділянки: кут нинішніх вулиць Капітульної-Волошина (на місці піцерії «Crazy Rocky»), землі біля Великого мосту (можливо, нинішню пл. Фенцика) і ділянку реформатської громади біля церкви. Саме останню й було обрано у 1805 році. Будівництво нового комітатського дому розпочалося на пагорбі у травні 1806-го й тривало 10 років. Першим добували праве крило, оскільки дуже гостро стояло питання перенесення архіву. Загалом у більшості джерел значиться, що будівля жупанату (нинішнього Обласного художнього музею ім. Й. Бокшая) була зведена у 1809 році, однак це не зовсім так. Праве крило дійсно закінчили у 1809 році, перенісши туди з гімназії з великим успіхом архів. Однак загалом урочисте відкриття будівлі відбулося 11 березня 1816 року (саме століттю будівлі жупанату й була присвячена у 1916 році стаття в газеті «Ung»).

Коли жупанат переїхав до нової споруди, старий комітатський дім спорожнів. Згодом його перетворили на будівлю адміністрації окружного керівника, там же мав службу квартиру керівник міської жандармерії. У 1906 році в міській пресі звучали припущення, що стару будівлю першого комітатського дому знесуть, аби побудувати там нову споруду для суду. Однак будівля ще й тоді перебувала в хорошому стані, тож її, вочевидь, зносити передумали. Завдяки цьому рішення ми нині й можемо побачити, як виглядала та старовинна барокова споруда під стрімким дахом, адже вона потрапила на фото.

Знесли будівлю значно пізніше потому – у 1932 році. За рік до цього окружний уряд (до нього входили на той час паспортний, метричний, карний, зброй-

ний відділи, головний окружний та ветеринарний лікар тощо) готувався до переїзду в модерну будівлю на Малому Галагові, тож місцева влада почала думати, як використати звільнену ділянку з максимальною користю. Були плани звести на місці старого жупанату будівлю мерії, однак згодом визріло інше рішення – побудувати модерну будівлю Землеробської комори. У 1932 році стару будівлю розібрали, але історичну браму пожаліли, зберігши її для нащадків. Коментуючи це, місцева преса написала, що демонтована будівля була відома також тим, що саме в ній зупинявся під час візиту до міста король Йосиф II, старший син Марії Терезії.

На узвишші за збереженою старою брамою швидко «виріс» будинок у стилі міжвоєнного модернізму. В ній розмістили Землеробську комору Підкарпатської Русі (Земледельська комора, Zemedelska komora, Mezőgazdasági Kamara) – інституцію, яка частково мала державне фінансування й об'єднувала землеробів (можна сказати, фермерів) задля розвитку галузі. У 1937 році ця інституція мала на Підкарпатській Русі 43 тисячі членів і провадила дуже активну діяльність. Велике значення надавалося створенню різноманітних курсів у містах і селах, на яких навчали землеробів, як можна ефективніше працювати. У складі комори були фахівці з різних сфер діяльності, які надавали консультації, проводили лекції, писали й видавали фахові брошури, привозили нові саджанці, насіння, породи худоби, допомагали місцевим фермерам отримати компенсації від стихійних лих, допомагали боротися з хворобами рослин і тварин, видавали спеціалізований журнал «Село» тощо.

Отакою є історія першого жупанату і старовинної брами зі загадковим хроностиконом в Ужгороді. Якщо ж ви, наші дорогі читачі, маєте свої спогади, пов'язані з цим місцем, будемо раді, якщо ви поділитися ними у листах до нас.

Тетяна ЛІТЕРАТІ

"Про Захід"

ЧИМ ЗАМІНИТИ НОВОРІЧНУ ЯЛИНКУ:

які кімнатні рослини стануть у нагоді

Основною окрасою Нового року завжди була новорічна ялинка. Але зараз не всі мають можливість її придбати. Не всі також люблять штучні деревця. Ми зібрали альтернативи – кімнатні рослини в горщиках, які можна перетворити на окрасу свята.

ЯЛИЦЯ В ГОРЩИКУ

Найближчий до традиційного варіант – ялинка в горщику. Замість ялинок часто купують ялицю в горщику. Це деревце не дуже й відрізняється від ялинки, на перший погляд, але на дотик її хвоя зовсім не колюча, на відміну від ялини. Ще ялиця має сильніший запах та міцніші хвоїнки. Важливо: довго не тримати її в горщику, а

після свят висадити у відкритий ґрунт.

КИПАРИС

Кипарис зовні нагадує ялинку, цю рослину і вирощують як домашню хвойну рослину. Якщо цю рослину прикрасити дощочком, вона нагадуватиме мініатюрну ялинку.

МАНДАРИНОВЕ ДЕРЕВО

Оскільки мандарини є також обов'язковим атрибутом свята, мандаринове дерево може стати і святковим деревом, і смачним гостинцем. Під нього можна скласти подарунки, а потім поласувати фруктами.

Мандаринове дерево можна купити в магазині, воно прикрасить квартиру на один рік. Єдиний недолік – ціна на нього не маленька.

"ЯЛИНКА" З РОЗМАРИНУ

"Ялинка" з розмарину давно є трендом, наприклад, у Великій Британії. Тут кушчики розмарину спеціально вирощують і обрізають у формі різдвяної ялинки. Заввишки такі ялинки до 30 см, і можна завжди на-смикати до страв. Безперечний плюсом такої ялинки є її доступна ціна.

ЛАВРОВЕ ДЕРЕВО

На Новий рік лаврове дерево замінить ялинку, за правильного догляду чудово почуватиметься в кімнатних умовах, приносячи візуальне та смакове задоволення.

Лавровий лист має сечогінну, антибактеріальну та імуностимулювальну дію. Позитивно впливає на роботу серцево-судинної та нервової систем, покращує стан шкіри, підвищує апетит. Також лавровий лист широко використовується у дизайні, декоративних композиціях.

ЩО ПОТРІБНО ВИКИНУТИ ПЕРЕД НОВИМ РОКОМ, ЩОБ ВСЕ СКЛАЛОСЯ ЯКНАЙКРАЩЕ

Аби правильно почати Новий 2024 рік, потрібно позбутись негативу – непотрібних образ, речей, усього застарілого.

Свято Нового року починається з прибирання. Щоб підготуватися до його зустрічі, потрібно викинути все зайве, що заважає його приходу. Езотерики і психологи радять зробити перед Новим роком генеральне прибирання та очистити простір від негативної енергетики.

Від чого потрібно позбутися перед Новим 2024 роком

ЗІПСОВАНІ ПРЕДМЕТИ

Переберіть посуд, надбитий, тріснутий викидайте без жалю, старе взуття, в якому можна ходити хіба що в ліс, краще відвезти на дачу, або викинути. Заіржавівші магнітики з відбитими краями точно не прикрашають ваш холодильник. Побутову техніку, яку нібито можна відремонтувати, але яка чомусь не відремонтована протягом року, краще викинути або віддати на запчастини.

ОДЯГ, ЯКИЙ НЕ НОСИТЕ
Речі, які не носили 2023

року, звичайно, не потрібно викидати, віддайте їх людям, які їх потребують. Зараз багато фондів, організацій, які опікуються біженцями та допомагають людям, які втекли від війни. Не полінитесь знайти адреси таких організацій, вони обов'язково є у вашому місті, районі.

НЕПОТРІБНІ ПАПЕРИ, ДОКУМЕНТИ

Чеки, інструкції, рекламні буклети, чернетки, все, що не має часу чи бажання перебирати – все можна здати на макулатуру. Позбавтесь квитанцій та документів, якщо термін їх зберігання вишшов (це зазначено на них).

ЗАСОБИ ДЛЯ ПРИБИРАННЯ

Перевірте кухню, ванну, передивіться всі швабри, миючі засоби, ганчірки та серветки та викиньте старе й затерте. Не забудьте позба-

витесь пустих баночок з-під засобів для миття посуду, кремів тощо.

ПРОТЕРМІНОВАНІ КОСМЕТИКА ТА ЛІКИ

Засохлу туш, старі тіні, що розсипаються, затверділі лаки для нігтів не шкодуйте

РЕЧІ, З ЯКИМИ У ВАС ПОВ'ЯЗАНІ ПОГАНІ СПОГАДИ

Їх точно краще позбутися – продати чи комусь подарувати. І тоді позитивні зміни швидше увійдуть у ваше життя.

відправити до смітника. Використання їх не лише не зробить вас привабливою, а й може нашкодити здоров'ю. Ще більш небезпечним є зберігання таблеток, спреїв, мазей, термін придатності яких закінчився.

НЕПОТРІБНІ ВЗАЄМИНИ І ПЕРЕЖИВАННЯ

І найголовніше, залиште в старому році непотрібні стосунки, погані спогади, стрес, хвилювання, втрати та будьте щасливими у Новому році.

ЩО НЕ МОЖНА ДАРУВАТИ НА НОВИЙ 2024 РІК

Зеленому Дерев'яному Дракону це не сподобається

Наступний рік – рік Зеленого Дерев'яного Дракона, на думку астрологів повинен бути легшим, ніж попередні роки, попри загрозливий вигляд цієї міфічної істоти. Новорічні свята – цей час, коли ми чекаємо на дива та даруємо подарунки близьким. Щоб задобрити Дракона, важливо знати, що краще не дарувати близьким у цей рік

Драconi – непрості міфічні істоти, яких на відміну від знаків китайського

астрологічного календаря не існує в реальній природі, люблять скарби, розкіш та багатство. Тому намагайтеся не дарувати речі, зроблені своїми руками – хендмейд-подарунки. Це може розсердити символ року.

Відмовтесь від таких банальних подарунків як предмети гігієни – шампуні, мило, а також від подарунків із різким запахом, наприклад, від парфумів. Міфічній істоті це точно не сподобається.

Не даруйте подарунки, які мають будь-який стосунок до вогню, навіть зображення його. Вогняна стихія належить лише Драконові, і він не потерпить, якщо хтось буде на неї зазіхати.

В Китаї вважають, що в рік Дракона не можна дарувати будь-який годинник – наручний, настінний, настільний. Вважається, що такий подарунок може наблизити смерть у рік Дракона.

Вважається, що символу року подобаються яскраві кольори, тому намагайтеся не дарувати подарунки в темних відтінках, особливо це стосується чорного кольору.

Найкращими подарунками в рік Зеленого дракона вважаються подарунки з дерева – це не лише меблі, але й дерев'яні прикраси. Позитивно Дракон сприйме такі подарунки як кімнатні рослини, посуд, книжки, предмети для кухні, особливо, якщо вони зеленого кольору.

ЧИМ ЗАДОБРИТИ СИМВОЛ НОВОГО 2024 РОКУ:

Вже зовсім скоро настане Новий 2024 рік, тому вже потрібно подумати про вибір новорічних частувань. За допомогою страв, які будуть стояти на святковому столі, можна не лише порадувати гостей та своїх домашніх, але й задобрити та "приручити" символ прийдешнього року, щоб він став успішним і щасливим.

Дракон символізує енергію, силу, міць і пристрасть. Тому на новорічному столі обов'язково потрібно поставити пикантні страви, закуски з гострим перцем, наприклад, чилі. Не менш актуальними будуть і деякі страви азійської кухні. Адаже в цій країні люблять додавати до страв імбир, соєвий соус, часник. Всі ці приправи якнайкраще передають "настрій" Дракона.

Крім гострого смаку Драконові також може сподобатися насичені та яскраві смаки. Тому, якщо ви хочете приготувати на святковий стіл салати, слід віддавати перевагу різноманітним стравам зі свіжими овочами, соковитими фруктами. Ви точно не промахнетесь, якщо поєднаєте буряк, моркву,

ці салати і закуски повинні бути на святковому столі

апельсини, ківі, гранат та різні ягоди.

Такі салати не лише візуально мають цікавий і святковий вигляд, але й будуть напрочуд гарно смакувати. Поєднання легкої кислотної овочів та солодкості фруктів справить небайдуже враження навіть на справжнього гурмана і порадує символ 2024 року.

ГОРОСКОП

ОВЕН

Якщо не хочете пліток, не будьте надто відвертими. За власну неухважність, недалекоглядність і надмірну балакучість можете дорого заплатити.

ТЕЛЕЦЬ

Тиждень обіцяє бути добрим: матимете гарний настрій, у вихідні зможете повноцінно відпочити. У складних чи суперечливих сімейних питаннях прислухайтесь до порад близьких.

БЛИЗНЯТА

З легкістю зможете зробити те, що ще вчора ніяк не вдавалося. Не думайте про погане – і тоді неприємності оминуть вас. Намагайтесь уникати контактів із людьми, які вам не дуже приємні.

РАК

Може відбутися щось несподіване, зокрема звільнення від неприємних боргів. Це вплине на ваші наміри, а нові люди, зацікавлені у співпраці з вами, допоможуть подолати всі перешкоди.

ЛЕВ

Напружений період, бо доведеться багато уваги приділяти одночасно сім'ї та професійним обов'язкам. Це може позначитися на самопочутті, стати джерелом неприємностей чи заворувань.

ДИВА

Багато хто зіткнеться з діями таємних ворогів, наслідками помилок минулого. Зосередженість на власних інтересах заважатиме зміні ситуації на краще, може призвести до самоізоляції.

ТЕРЕЗИ

Посиляться амбіції і прагнення до професійного зростання. Добрий період для налагодження відносин із начальством і підлеглими, для зміцнення соціального статусу і репутації.

СКОРПІОН

Потрібно сконцентруватися на нових важливих ідеях або підняти старі на новий рівень. Це дозволить зміцнити свою матеріальну базу і повніше виявити фахову активність.

СТРЕЛЕць

Можливі хороші перспективи в разі переходу на нову роботу – як щодо кар'єрного зростання, так і стосовно поліпшення добробуту. Відчуєте приплив життєвих сил.

КОЗОРІГ

Слушний час, аби всебічно проявити свої найкращі якості, товариськість. Нові ідеї дозволять успішно рухатися вперед і боротися за втілення своїх планів у життя.

ВОДОЛІЙ

З'явиться нагода змінити щось в оточенні. Вдалими будуть дії, спрямовані на організацію домашнього затишку. Тиждень бажано прожити у спокійному режимі.

РИБИ

Тиждень буде вдалим щодо розширення сфер діяльності. Але його треба прожити обачно і не витратити сил даремно. Для досягнення успіху складайте детальні плани ваших дій і ретельно їх дотримуйтеся.

АНЕКДОТИ

Раніше гуманітарієм був той, хто вірші писав, різні мови вивчав, літературу, історію...

Зараз це той, хто таблицю множення не знає.

• • •

Сьогодні під час ранкової пробіжки дізнався, що можна підійти до

будь-якої людини, яка бігає, навіть до незнайомої, запитати: "Ну, як твоя нога?", – і отримати розгорнуту відповідь.

• • •

Таксист уклав угоду з дияволом, став мільйонером. Але якогось вечора стало йому нудно і вирішив він піти потаксувати, як колись. Просто так, для душі. А душі то й немає...

• • •

Усі біди – від жінок. Якщо ви з цим не погоджуєтесь, значить, ви – жінка.

• • •

– Сусіде, дасте мені вашого нового "Мерседеса" ввечері трохи містом поїздити?

– З якого дива, ти що, здурив?!

– Ну ви ж соромите мою дитину, коли вона вашому не дає покататися на своєму велосипеді.

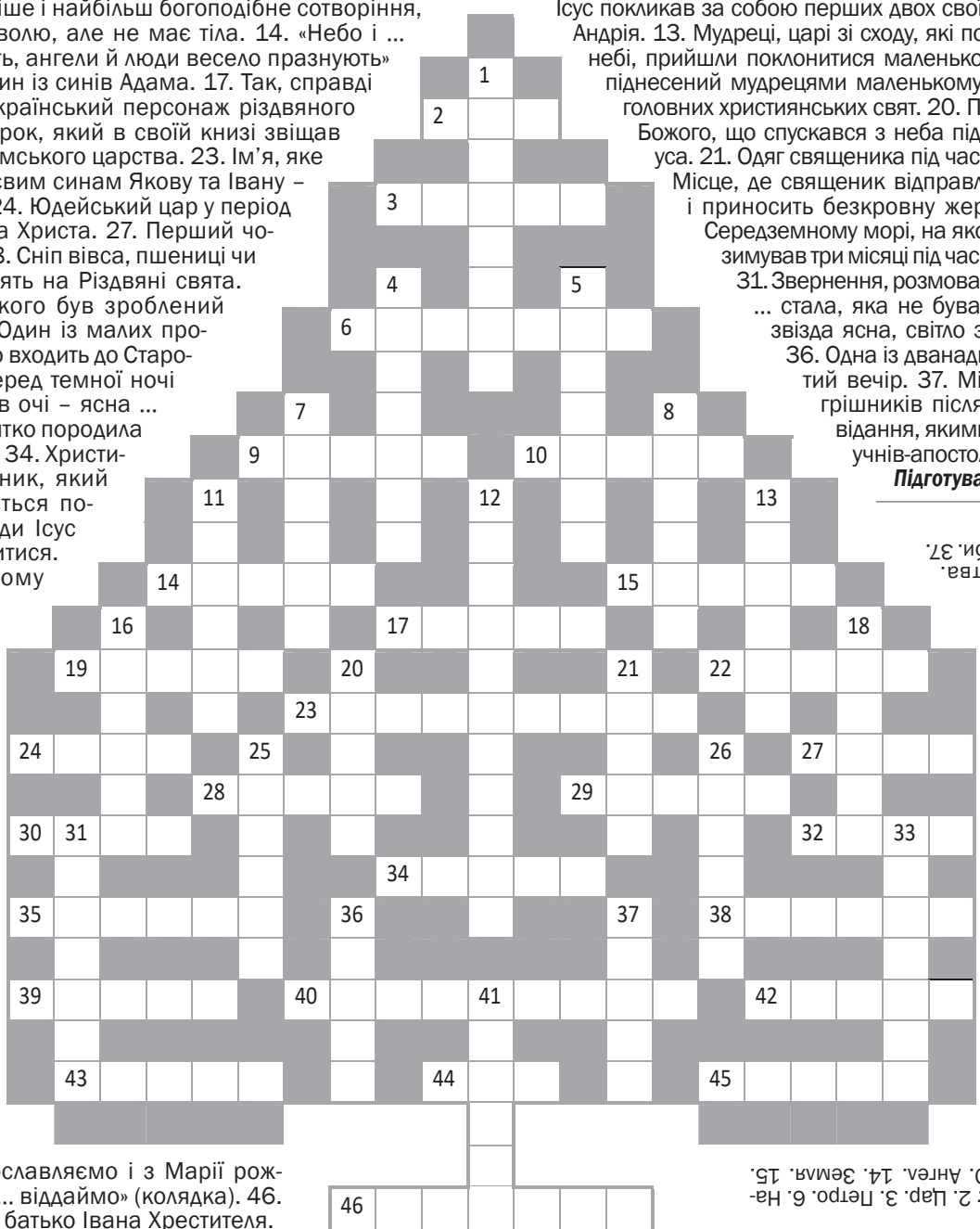

КРОСВОРД «РІЗДВЯНА ЯЛИНКА»

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 2. «Марія Мати сина леліє, Йосип старенький пелени гріє, а ... Всесвіту в зимні і болю благословить нас на кращу долю» (колядка). 3. Ім'я апостола, якого Ісус першим покинув проповідати свою науку. 6. Місто у Галілеї, в якому пройшли дитячі роки Ісуса. 9. «А ясна зоря світу голосить: «Месія радість, ... приносить! До Вифлеєму спішіть всі нині, Бога вітайте в бідній дитині!» (колядка). 10. Найдосконаліше і найбільш богоподібне сотворіння, що має розум і волю, але не має тіла. 14. «Небо і ... нині торжествують, ангели й люди весело празнують» (колядка). 15. Один із синів Адама. 17. Так, справді так, вірно. 19. Український персонаж різдвяного вертепу. 22. Пророк, який в своїй книзі звіщав про загибель Едемського царства. 23. Ім'я, яке дав Ісус, Заведеєвим синам Якову та Івану – «Сини Громові». 24. Юдейський цар у період народження Ісуса Христа. 27. Перший чоловік на Землі. 28. Сніп вівса, пшениці чи жита, який ставлять на Різдвяні свята. 29. Дерево, з якого був зроблений ковчег Ноя. 30. Один із малих пророків, книга якого входить до Старого Завіту. 32. «Серед темної ночі дивне світло б'є в очі – ясна ... засвітила, де дитячко породила Марія» (колядка). 34. Християнський подвижник, який строго дотримується посту. 35. Гора, куди Ісус часто ходив молитися. 38. Місто, в якому апостол Павло воскресив юнака Євтиха. 39. Пристрій наших предків для приготування пшениці для куті. 40. Піст перед Різдвяними святами. 42. Символ християнства. 43. Біблійний праведник, якого Господь вибрав отцем Ізраїльського народу. 44. Молочний продукт, різдвяна випічка з яким смачна, але тільки не на Святий вечір. 45. «І ми теж співаємо, царя прославляємо і з Марії рожденному славу й ... віддаймо» (колядка). 46. Первосвященик, батько Івана Хрестителя.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Ім'я, одного із трьох східних мудреців, які принесли дари новонародженому Ісусу. 4. Посудина для розтирання маку для куті. 5. Українське народне і церковне свято, вечір напередодні старого Нового року. 7. Один із найбільших і найвизначніших отців християнської церкви, пам'ять про якого святкують у січні. 8. Божий храм. 11. Один з перших дияконів – первомучеників Христової Церкви. 12. Море, на березі якого Ісус покликав за собою перших двох своїх учнів Симона та Андрія. 13. Мудреці, царі зі сходу, які побачивши зірку на небі, прийшли поклонитися маленькому Ісусу. 16. Дар, піднесений мудрецьми маленькому Ісусу. 18. Одне з головних християнських свят. 20. Птах – символ Духа Божого, що спускався з неба під час хрещення Ісуса. 21. Одяг священника під час Богослужіння. 25. Місце, де священник відправляє Святу Літургію і приносить безкровну жертву. 26. Острів у Середземному морі, на якому апостол Павло зимував три місяці під час подорожі до Рима. 31. Звернення, розмова з Богом. 33. «Нова ... стала, яка не бувала, над вертепом звізда ясна, світло засіяла» (колядка). 36. Одна із дванадцяти страв на Святий вечір. 37. Місце перебування грішників після смерті. 41. Оповідання, якими Ісус навчав своїх учнів-апостолів та народ.

Підготував Мар'ян Слоцький

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678
у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910.
Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.
Тираж 1050 екз. Замовлення № 2347.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів.
• Редакція залишає за собою право редагувати матеріали.
• Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами.
• Передплатний індекс газети "Ужгород" для індивідуальних передплатників – 41807, для юридичних осіб – 01807.